

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU
FOREIGN ECONOMIC RELATIONS BOARD

LATİN AMERİKA BÖLGE BÜLTENİ

Şubat 2017

ARJANTİN

Mauricio Macri'nin yeni göç kararı Arjantin ve Bolivya arasında gerginlik yarattı (07.02.2017)

Arjantin Devlet Başkanı Mauricio Macri'nin göç politikasının sertleşmesi, Bolivya ile büyük bir çatışma yarattı. Macri'yi şiddetle eleştiren Evo Morales, Donald Trump'ın politikalarına yaklaşmakla suçladı ve Senato Başkanı Jose Alberto Gonzales'in başkanlığında Buenos Aires'e rahatsızlığını göstermek ve gerginliği azaltmak için bir heyet gönderdi. Macri hükümeti, "Arjantin topraklarına girmek isteyen tüm insanlardan bahsederken, Anayasanın önsözü Arjantin açık bir ülke olarak kalmaya devam etmesinin göçmenleri damgalamak gibi bir niyeti olmadığını ısrarla vurguluyor. Ancak bazı ifadeler, özellikle Güvenlik Bakanı Patricia Bullrich'den Arjantin'de en fazla sayıda vatandaşa sahip olan Bolivya, Peru ve Uruguay ile gerginlik yaratıyor.

Kaynak:http://internacional.elpais.com/internacional/2017/02/06/argentina/1486410203_550869.html

BREZİLYA

Brezilya Dışışleri Bakanı José Serra istifa etti (23.02.2017)

Brezilya Dışışleri Bakanı José Serra, Brezilya Devlet Başkanı Michel Temer'e gönderdiği bir mektupta "sağlık sorunları" nedeniyle uluslararası seyahatlerini sürdürmesini engellediğini açıkladı. Brezilya Sosyal Demokrat Partisi'nden (PSDB) gelen siyasetçi, Başkan Michel Temer'e gönderdiği bir mektupta "bilinen" sağlık sorunlarının, uluslararası seyahatini ve günlük işlerini sürdürmesini sürekli engellediğini söyledi. Mart ayında 71 yaşına girecek ve Aralık ayında kolon ameliyatı geçiren Serra, sağlık durumu hakkında ayrıntı vermedi. Bununla birlikte, iyileşmesinin en az dört ay süreceğine dair güvence verdi. Federal Senato'daki görevine geri döneceğine söz verdi. Dışışleri Bakanlığı Genel Sekreteri Marcos Galvao geçici olarak görev alıyor.

Kaynak:http://internacional.elpais.com/internacional/2017/02/23/actualidad/1487807969_982169.html

Bolivya ve Brezilya Mart ayında yeni gaz ihracatı projeksiyonu yapacak (23.02.2017)

Bolivya ve Brezilya, 15 Mart'ta Santa Cruz de la Sierra'da yapılacak bir toplantıda gaz hacminin satışı için yeni projeksiyonlar oluşturacak. Hidrokarbonlar Bakanı Luis Alberto Sánchez, Petrobras'tan daha fazla hacimde ihracat yapacağını umduğunu söyledi. 16 Şubat'ta Bakan Sánchez, komşu ülkenin 18 ila 30 milyon metreküp arasında bir gaz tüketimine sahip olduğunu ve halen 15 MMmcd'lik bir tüketime sahip olduğunu bildirdi. Brezilya eyaletler Mato Grosso do Sul, Mato Grosso, Cuiabá ve Paraná ile görüşmeler olduğu belirtildi. Sánchez, Sıvılaştırılmış Petrol Gazı (LNG) ve Sıvılaştırılmış Doğal Gaz (LNG) alımında da ilgi olduğunu vurguladı.

Kaynak: <http://www.cesla.com/detalle-noticias-de-brasil.php?id=28178>

EKVADOR

Ekvador OPEC Kararı Gereğince Petrol Arzını Azaltıyor (01.02.2017)

OPEC'te bir süre önce alınan karar temelinde, Ekvador petrol üretimini kısımaya başlamıştır. Günlük 26 bin varil indirimini öngöröldüğü haberlerde bildirilmiştir. Böylece günlük üretim 522 bin varil düzeyine düşürülecektir. Diğer taraftan, Ekvador'un 2016 yılı sonunda Tayland ve Umman'dan iki firmaya toplam 900 milyon Dolarlık petrol ön satışı gerçekleştirdiği de haberlerde hatırlatılmıştır.

Kaynak: Ekvador Basını

Ekvador 'da 2017 Büyüme Tahminleri Belirsizliğe İşaret Ediyor (01.02.2017)

2017 için Ekvador'un büyüme oranına dair farklı kuruluşlarca yapılan öngörüler basında su şekilde yer almıştır: Ekvador Merkez Bankası (yüzde 1,42), ECLAC (yüzde 0,3), Dünya Bankası (yüzde 0,7), IMF (yüzde - 2,7). Basında bu kapsamda yer alan çeşitli yorumlarda, harcamaların kısılması ve yeni gelir yöntemleri geliştirilmesi yoluyla kamu bütçesinin dengelenmesinin 2017 yılında hükümet için başlıca bir sınamayı teşkil edeceğine işaretler, mevcut haliyle borçlanmanın sürdürülebilir olmadığı belirtilmektedir. Bu bakımdan, benzin ve dizele halen uygulanmakta olan sübvansiyonların da artık kaldırılması ihtiyacına dikkat çekilmektedir.

Kaynak: Ekvador Merkez Bankası

Ekvador'da İşsizlik Oranı %5,2; Eksik İstihdam %19,9 (01.02.2017)

Ekvador Ulusal İstatistik ve Nüfus Enstitüsü'nce açıklanan verilere göre, işsizlik oranı 2016 Aralık ayı itibarıyla %5,2'dir. 2015 Aralık ayında bu oran, %4,8 idi. Öte yandan, eksik istihdam oranı ise %19,9 olarak açıklanmıştır (2015 Aralık ayında %14).

Kaynak: Ekvador Ulusal İstatistik ve Nüfus Enstitüsü

Ekvador'un kamu borcu 38,1 milyar dolar (01.02.2017)

Ekvador toplam kamu borcu bakımından 2016 yılını 38,1 milyar ABD Doları ile kapamıştır. Bunun 25,6 milyar dolarının dış borcu teşkil ettiği, Çin'in 2016'da da başlıca dış kredi kaynağı olmaya devam ettiği, Çin'e borcun yıl içinde 5,4 milyar Dolardan 8,1 milyar Dolara çıktığı basında bildirilmiştir. Çin'den sağlanan krediler, uluslararası pazarda bono satışı, Merkez Bankası ve petrol ön satışlarının Ekvador için 2016 boyunca ana finans kaynaklarını oluşturduğu da belirtilmiştir. 2016'da 2,7 milyar Dolarlık bono satışı yapıldığı, son olarak 8 Aralık'ta 10 yıl vade ve yüzde 9,65 faiz oranıyla 750 milyon Dolarlık satış gerçekleştirildiği de haberlerde kaydedilmiştir.

Kaynak: Ekvador Maliye Bakanlığı

KOLOMBİYA

İnovasyon ve Girişimcilik için 120 milyar dolar (27.02.2017)

2017 yeniliğin yılı olacak. Ulusal Hükümet'in Ticari Büyüme Yönetim Birimi olan Innpulsa Kolombiya tarafından; 500'den fazla KOBİ'ye duyarlılık, eğitim ve destek programı başlatılacağı ve yenilik süreçlerini güçlendirmek için 70 orta ve büyük şirkete müdahale edileceği açıkladı. Kurum, "Yenilik Sözleşmeleri çerçevesinde Colciencias ve Seine ile birlikte ülkenin farklı bölgelerindeki 200'den fazla şirkete danışmanlık hizmeti vermek için yeni bir İş Ağı oluşturacak.

Kaynak:<http://www.elespectador.com/economia/120000-millones-para-innovacion-y-emprendimiento-articulo-681853>

Telefónica Kolombiya, 2016'da 1.409 milyon avro aldı (25.02.2017)

Şirket, geçtiğimiz yıl% 16'lık bir artışla 16.6 milyon müşteriye ulaştığını bildirdi. Kolombiya'daki İspanyol çokuluslu şirket Claro'dan sonra telekomünikasyon sektöründe ikinci oyuncu olarak görülüyor. 2016 yılında kaydedilen 15.8 milyon müşteriden %5 artarak 16.6 milyon müşteriye ulaştı. Telefonica Kolombiya başkanı Gómez Palacio tarafından, bu sonuçların endüstrinin karşılaştığı olumsuz makroekonomik ortamın yanı sıra rekabetin yoğunluğunun yüksek olması nedeniyle son yıllarda olumlu bir performans sergilediği ve şirket 2016 yılında gelirlerinin arttığını bildiren en büyük üç operatörden sadece biri olduğu belirtildi.

Kaynak:<http://www.elespectador.com/economia/telefonica-colombia-le-entraron-1409-millones-de-euros-en-2016-articulo-681845>

KÜBA

Turizm Sektörü Ekonomik Büyümeyi Destekliyor (14.02.2017)

2017 yılında elde ettiği yüksek turizm gelirleri sayesinde Küba ekonomisinin ılımlı bir büyüme sağlaması bekleniyor. Bu sayede kötü ihracat dinamikleri ile gelen sarsıntının etkileri telafi edilecek. Bununla birlikte, Trump başkanlığı, Küba turizm sektörünü tehdit ederek ABD ile Küba arasındaki ilişkilerin bozulma riskini artırıyor. Turizm sektörünün etkisiyle, 2017 ve 2018 yıllarında Küba'nın reel GSYİH'sında mütevazı bir büyüme görülecek ve bununla birlikte inşaat sektöründe de bir artış yaşanacak. Bununla birlikte Petrocaribe programı çerçevesindeki petrol sübvansiyonlarının bitmesi, ülkenin nikel ve şeker endüstrilerinde azalan üretimin büyüme potansiyeli üzerinde sınırlandırıcı bir etken oluşturacak. Buna ek olarak, Trump'ın, son iki yıldır izlediğimiz ABD-Küba ilişkilerindeki normalleşmeyi tersine çevirmekle tehdit etmesi üzerine sektör için riskler önemli ölçüde arttı. Resmi verilere henüz ulaşılammış olmasına rağmen, Ekonomi Bakanı Ricardo Cabrisas'tan gelen açıklamalar doğrultusunda, turist sayısındaki güçlü artışa rağmen, düşen ihracat ve Venezuela'dan gelen yardımdaki keskin düşüş nedeniyle, 2016'da reel GSYH'nin % 0,9 oranında daraldığını tahmin ediliyor. Bu rakam% 3,0'luk büyüme tahmininin çok altında. Sonuç olarak önümüzdeki yıllarda büyüme tahminleri önemli ölçüde revize edilerek, 2017 için % 1,0, 2018 için ise% 1,4 olması bekleniyor.

Kaynak: BMI Research

MEKSİKA

Neden startupların "Amerika rüya"sı Meksika'da olmasın? (02.02.2017)

Wizeline'in CEO'su ve kurucusu Bismarck Lepe, "ABD'de iyi kazanırsanız bile yaşamak pahalı, orta sınıf yılda bir milyon dolar kazanıyor ve az insan bunu yapıyor" dedi. Economista.com.mx. Wizeline'in CEO'su ve kurucusu Bismarck Lepe, "Donald Trump göçmenlerin sınırlarını kapatırsa ABD'yi etkileyecektir, ancak açıkçası Meksika için iyi bir fırsat" olabilir diyor. Guadalajara'daki ofislerinde 20 farklı ülkeden göçmen istihdam ediyor. Merkezi San Francisco, Kaliforniya'da bulunan Wizeline, yapay zekaya dayanan kurumsal çözümlerin sağlayıcısıdır. Şirket kısa süre önce 50 ila 200 çalışandan oluşan ikinci ofisini Guadalajara'nın başkentinde açtığını açıkladı ve personelini bu yıl sonuna kadar 500 çalışana kadar planlıyor. Girişimci ile yapılan röportaj, ABD başkanının yedi ülkeden gelen Müslüman göçmenlere karşı bir veto yayınlamasından kısa bir süre önce geldi; bu tedbir bir öfke dalgasını kaldırdı ve teknoloji devlerinin yeni hükümete karşı bir kez daha birleşti. Tim Cook, "Google'ın göç etmeden var olmayacağını" belirtti. Google, bu hareketin çalışanlarının en az 187'sini etkilediğini belirtti. Lepe'ye göre, Silikon Vadisi teknoloji şirketlerinin çalışanlarının % 50'den fazlası göçmen ya da göçmen çocukları. Meksika, Amerika'da eğitim görmüş olan bu yeteneği cezbetmelidir. Tim Cook'a göre, firmalar teknolojik olarak geride kalmak istemiyorlarsa mühendisleri kiralamalıdır. Wizeline'da bu yıl 500 kişi daha Guadalajara'da, 3,000 kişi de gelecekte 3 bin kişiyi işe almayı planlıyorlar. Ayrıca, Meksika, Amerika Birleşik Devletleri'nden daha iyi bir düzeyde olabileceğini vurguluyor. Bunu başarmak içinse, Guadalajara sıradan bir Meksika şehri değil, ülkenin teknolojik gelişim merkezi olmalıdır. Meksika, girişimciye, teknolojiye ve özellikle de yazılımlara odaklanmalıdır.

Kaynak:<http://mba.americaeconomia.com/articulos/reportajes/por-que-el-sueno-americano-de-las-startups-podria-estar-en-mexico>

Kuzey Amerika'ya giriş kapısı Meksika ile serbest ticaret masada!

Türkiye, Kuzey Amerika pazarına giriş kapısını Meksika ile aralamak için harekete geçti. Serbest ticaret görüşmeleri hızlandırılan Meksika ile 1,2 milyar dolar olan ticaret hacminin artırılması hedefleniyor. 1.14 trilyon dolarlık toplam milli geliriyle dünyanın 15'inci büyük

ekonomisi Meksika ile ticari ilişkilerin hızlandırılması için düğmeye basıldı. Kuzey Amerika Ülkeleri Serbest Ticaret Anlaşması (NAFTA) üzerinden Kuzey Amerika pazarının bir parçası olan ve Avrupa Birliği (AB) ile imzaladığı serbest ticaret anlaşması üzerinden Avrupa pazarına eriŐimi artan Meksika ile serbest ticaret görüşmeleri hızlandırılıyor.

Coğrafi uzaklık, nakliye masraflarının yüksekliği, kolay bozulabilir ürünlerin taŐınmasındaki zorluklar, iki ülkenin de benzer üretim ve ihracat portföyüne sahip olması gibi nedenlerle 2013 yılına göre yavaşlayan ticaretin canlandırılması hedeflenirken, Meksika, 2016- 2017 döneminde Türkiye için hedef ülkelerden birisi haline geldi.

Meksika Dışişleri Bakanı Luis Videgaray ile geçtiğimiz hafta bir araya gelen Türk mevkidaŐı Mevlüt Çavuşoğlu, her iki ülke için de ortak çıkar noktasının serbest ticareti inŐa edebilmek için gerekli görüŐmelere devam etmek olduğunu ve bu anlaşmayı hızlandırmak ve sonlandırmak konusunda görüŐ birliğine vardıklarını söylemiŐti. Videgaray da tarım ve inşaat alanlarında Meksika'da daha çok Türk Şirketi görmek istediklerini belirtmiŐti. Meksika ile 1,2 milyar dolar olan ticaret hacminin artırılması planlanıyor.

Kaynak:<http://www.dunya.com/dunya/kuzey-amerikaya-giris-kapisi-meksika-ile-serbest-ticaret-masada-haberi-348933>

ORTA AMERİKA ve KARAYİPLER

PANAMA

Ülkedeki 36 binden fazla yeni Şirket 100 bin istihdam yaratabilir (06.02.2017)

Panama, büyümeye devam ediyor. Çalışma ve Çalışma GeliŐtirme Bakanı Luis Ernesto Carles, 3 Şubat Cuma günü yaptığı açıklamada Panama'da geçen yıl (2016) ülkede yeni iŐletme bildirimlerini kaydeden 36 binin üzerinde Őirketin bulunduğunu ve yapabilecekleri projeleri açıkladı. Ülkenin geleceği için yaklaşık 100.000 istihdam olanağı var. Çalışma Bakanı, ülkede yerleŐmiŐ 100'ün üzerinde çok uluslu Őirketin ve işe alımda önemli bir değer olan resmi iŐlerin yaratılmasında önemli ve olumlu bir yarar sağlayacak kamu ve özel yatırım projelerinin bulunduğunu belirtti. Carles'a göre, 2014, 2015, 2016 yıllarında 98 bin civarında istihdam, bu yıl (2017) ülke için önemli olan yaklaşık 42 bin kik bir istihdam yaratılması öngörülüyor.2016 yılında, Carles'e göre Bakanlık'ta kayıtlı istihdam sözleşmeleri 440.252'ye ulaştı ve kamu yatırımlarıyla bağlantılı yeni istidam 72.000'i aŐtı.

Kaynak:<http://laestrella.com.pa/economia/36-empresas-nuevas-pais-podrian-generar-100-empleos/23984712>

Panama Ekonomi ve Finans Bakanlığı göre Panama'nın ekonomisi 2017'de % 5.8 oranında büyüyecek (21.02.2017)

GSYİH büyümesi, inşaat, madencilik ve taŐ ocakçılığı sektörlerinin dinamizmiyle sağlanacak. MEF (Panama Ekonomi ve Finans Bakanlığı) göre, bu yıl Gayri Safi Yurt İçi Hasıla'nın (GSYİH) büyümesi, inşaat sektörlerinin, maden ve taŐ ocakçılığı, mali aracılık ve elektrik, gaz ve su arzının dinamizmiyle sağlanacak. MEF'nin Ekonomik ve Sosyal Analiz Direktörü Raul Moreira'ya göre, 2017 yılı için GSYİH tahmini, Uluslararası Para Fonu (IMF) tarafından % 5.8 olarak öngörülen tahminlerle aynı zamana denk geliyor. Latin Amerika ve Karayipler Ekonomik Komisyonu (ECLAC), Panama ekonomisinin % 5,9, Dünya Bankası'nın ise % 5,4 oranında genişlemesi bekleniyor. MEF yetkilisine göre, bu yılki ekonomik büyüme tahmini Panama Kanalı'nın faaliyetinin iyileŐmesi ve hem kamu hem de özel sektör için agresif bir yatırım programına dayanıyor. MEF, tahmini için bir temel olarak Latin Amerika ekonomilerinin iyileŐmesini ve küresel ekonomide olumlu bir dinamizm içeriyordu. Bu senaryoda Panama'nın ekonomideki büyümesi, ECLAC'ın 2017'de % 1,3 olarak tahmin edilen Latin Amerika ortalamasını aŐmaya devam edeceğini de ekledi.

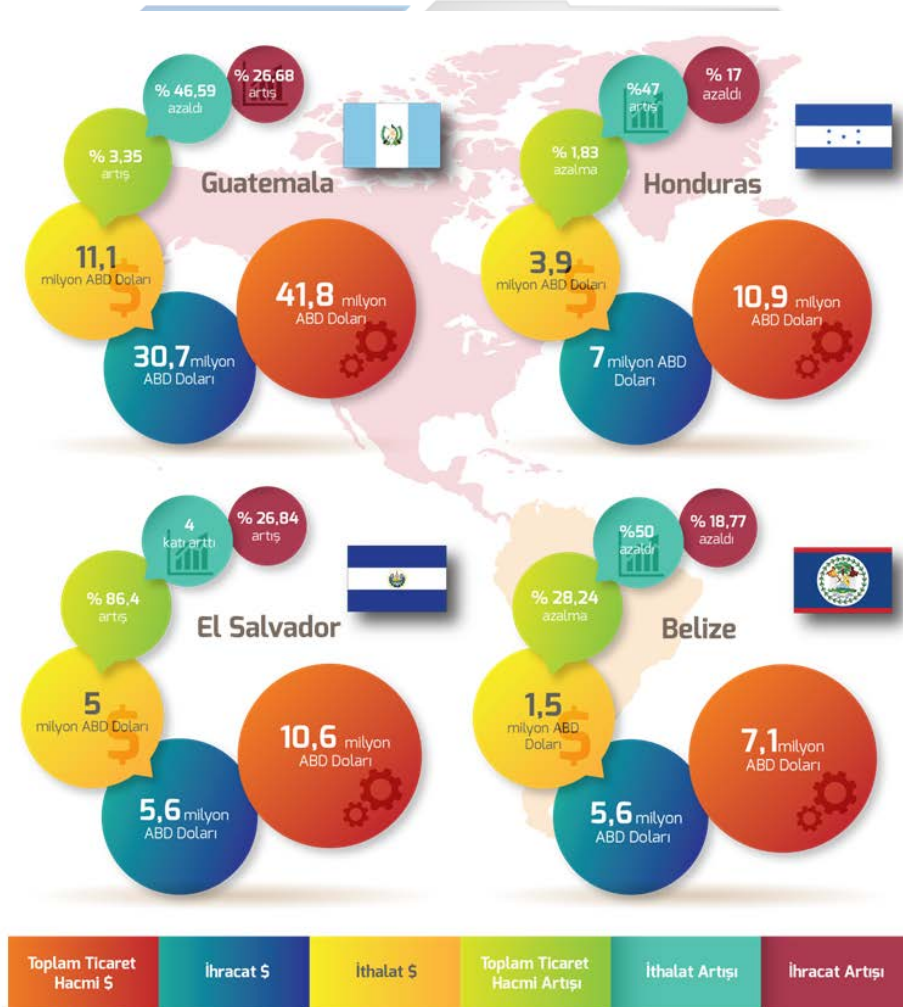
Kaynak:<http://laestrella.com.pa/economia/economia-panama-crecera-58-2017-segun/23987420>

KOSTA RİKA

Kosta Rika arzı çeşitlendirmek için turizme odaklanıyor (21.02.2017)

Kosta Rika, milyonlarca turisti cezbeden zengin doğası nedeniyle dünya çapında tanınmaktadır; ancak giderek daha rekabetçi bir Pazar ile yüz yüze ve turizm toplantıları için cazibesini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Kosta Rika yetkilileri, ülkeyi ziyaret eden turistlerin en az % 5'inin toplantılara, kongrelere ve sergilere katılan girişimcilere, yöneticilere ve işçilere karşılık gelmesini umuyor. Uluslararası Kongre ve Kongreler Birliği (ICCA) verilerine göre, her yıl 120 milyon katılımcıyla 120.000 kongresi dünya çapında tescil edilerek 11 milyar ABD doları kaynak yaratıyor. Turizmin bu segmenti, Kosta Rika'nın San José eteklerinde kurulacak olan Costa Rican Turizm Enstitüsüne (BİT) ait bir binanın bulunduğu Ulusal Kongre Merkezi'nin inşasıyla bu yıl daha güçlü bir şekilde odaklanmaya çalıştığı yönünde. 15 bin 600 metrekaarelik bu altyapı, 35 milyon dolar değerinde olup sergiler, salonlar, hizmetler, kongre salonları, park alanları, dış mekan sergileme alanları ve malzemeleri gibi alanlarda yer alacaktır. Yapımının yaklaşık bir yıl süreceği ve açılışından itibaren Kosta Rika'nın turizmle daha cazip bir yer olacağı öngörülmüyor.

Kaynak:<http://www.prensalibre.com/economia/costa-rica-le-apuesta-al-turismo-de-reuniones-para-diversificar-oferta>

PERU

Toledo'nun Brezilyalı şirket Odebrecht'ten 20 milyon dolarlık komisyon aldığı belirtildi (13.02.2017)

Eski Peru Cumhurbaşkanı Alejandro Toledo'nun karışık yargısal durumu yalnızca karmaşık. Bu Pazar, Cumhurbaşkanı Pedro Pablo Kuczynski ABD'li muadili Donald Trump'tan yolsuzlukla suçlanan siyasetçiyi sınır dışı etmesini istemişti. Brezilyalı inşaat şirketi Odebrecht'ten 20 milyon dolarlık rüşvet almaktan övgüyle söz eden Toledo, 190 ülkede faal bir kırmızı Interpol uyarısı eşliğinde Peru'da 18 aylık bir önleyici gözetim kararı ile karşı karşıya. İçişleri Bakanlığı'ndan gelen isimsiz bir kaynak, ülkesinin adaletinden kaçmak için San Francisco'dan İsrail'e seyahat etmeyi planladığını ortaya koydu. Söylentiler öylesine ısrarlıydı ki, Toledo'nun yaklaşan gelişi göz önüne alındığında İsrail Hükümeti, Perulu adalet sistemi ile ilgili sorunlarını çözene kadar kendi topraklarından girmeyi reddetme kararını ilettiler. Kaçak eski cumhurbaşkanı nihayet Tel Aviv'e inerse de bu tutum, Pedro Pablo Kuczynski hükümetini Başbakan Benjamin Netanyahu'ya teşekkür mektubu göndermek için motive etti. Kuczynski, dış cephede yoğun bir gün geçirdi. Lima'da saat 18.00'da Donald Trump ile telefon görüşmesi yaptı. Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan basın açıklamasına göre, ülkesinin göçmenlik yasasının yetkileri çerçevesinde, Devlet Bakanlığı'na, Alejandro Toledo'nun Peru'ya sınır dışı edilme opsiyonunun değerlendirilmesini ilettiler. Odebrecht davasını takiben, hükümetinin yolsuzlukla başa çıkma eylemlerini açıklamıştı. Yolsuzlukla suçlanan şirketlerin devletle tekrar sözleşme yapmasını önleyecek kanunda bir değişiklik yapıldığına dikkat çekti.

Kaynak: http://internacional.elpais.com/internacional/2017/02/13/america/1486955623_718779.html

ŞİLİ

Ceviz Üretimine Gelecek 5 yılda İki Katına Çıkması Bekleniyor (20.02.2017)

Chilean Walnut Commission CEO'su Andres Rodriguez, 2017 yılında ceviz üretiminin % 20 oranında artmasının beklendiğini açıkladı. Bu çerçevede 2016 yılında 75.000 tonu bulan ceviz üretiminin 2017 yılında 90.000 ton civarında olacağı tahmin ediliyor. 2017 yılı itibarıyla ceviz ekim alanı büyüklüğü 43.662 hektara ulaşırken, önümüzdeki 5 yıl içinde son yıllarda ceviz ekilen alanda sağlanan artışla üretimin ikiye katlayabileceği de öngörüler arasında. 2016 yılında 93.4 Milyon ABD Dolarına ulaşan kabuklu ceviz ihracatının en çok yapıldığı ülkeler arasında Türkiye, İtalya ve ABD bulunuyor.

Kaynak: www.freshplaza.us

Ticarette Korumacılığa Karşı Mücadelede Proaktif Senaryolar (20.02.2017)

Halihazırda yürürlükte bulunan 26 Serbest Ticaret Anlaşması ile dünyada en fazla Serbest Ticaret Anlaşması akdetmiş ülke olan Şili, ABD Başkanı Donald Trump'ın göreve gelmesi sonrası ticarette izlediği korumacı tavra karşı bölge ülkelerince izlenebilecek alternatif senaryolara liderlik etmek üzere çalışmalarını yoğunlaştırdı. Meksika, Kolombiya ve Peru'nun da dahil olduğu Pasifik İttifakı (Alianza Pacifico) Dönem Başkanlığı görevini de yürütmekte olan Şili tarafından, bu kapsamda, ilk etapta, 14-15 Mart 2017 tarihlerinde Viña del Mar'da ABD dahil, Trans-Pasifik Ülkeleri Ticaret Bakanlarını bir araya getirecek bir toplantı düzenlenmesi öngörülüyor. Toplantıya TPP sürecine dahil olmamakla birlikte, Güney Kore ve Çin'in, ayrıca, Pasifik İttifakı içinde yer alan Kolombiya'nın da davet edileceği öğrenildi. ABD yetkilileri davet alındığını doğrulayarak katılımın değerlendirildiğini bildirdi. ABD tarafından son dönemde izlenen korumacı politikalar dahil, ticarette korumacılık ile mücadele konusunda Latin Amerika ülkelerine liderlik yapmaya soyunan Şili tarafından başlatılan çalışmaların bir tamamlayıcısı olarak Nisan ayı içinde de Pasifik İttifakı MERCOSUR Zirve Toplantısı düzenlenmesi de gündemde. Toplantı konusunda ilk

mutabakat geçtiğimiz Aralık ayı sonunda Şili Devlet Başkanı Michelle Bachelet'in Buenos Airesi ziyareti sırasında Arjantin Devlet Başkanı Mauricio Macri ile görüşmesinde sağlanmıştı. Her iki toplantının da, ABD'nin benimsediği korumacı politikalar ile Asya-Pasifik ve Avrupa üzerindeki etkisinin azalmasıyla, bölge ülkelerinin özellikle Asya-Pasifik Bölgesinde daha çok varlık göstermelerini sağlayabilecek gelişmeleri tetikleyebileceği değerlendiriliyor.

Kaynak: Estrategia

Şili-2016 yılında Çin pazarındaki en büyük meyve ihracatçısı oldu!

Bir önceki yıla göre ihracatını % 22 oranında artıran Şili, Çin pazarındaki en büyük taze meyve ihracatçısı oldu. Çin'li yetkililer ve Şili'nin Çin Büyükelçisi Jorge Heine tarafından verilen bilgiye göre, 2016 yılında gerçekleştirdiği 1.210 Milyar Dolar tutarındaki taze meyve ihracatı ile Şili, anılan ürün grubunda Çin pazarından % 24 pay almış oldu. Bir önceki yıl anılan ürün grubundaki en büyük tedarikçi ülke Tayland olmuştu. Çin, aynı zamanda, % 4,5 artışla, (17.068 Milyar Dolar) Şili'nin 2016 yılında en çok ihracat yaptığı ülke oldu.

Kaynak: Estrategia

Şili-Amerikalılar arası Kalkınma Bankası Kredi Paketi Üzerinde Anlaştı

Şili ve Amerikalılar arası Kalkınma Bankası arasında "sürdürülebilir enerji" konusunda 100 Milyon dolarlık bir kredi paketi üzerinde anlaşma sağlandı. Anlaşmayı Şili adına imzalayan Maliye Bakanı Rodrigo Valdesin yanı sıra imza töreninde Enerji Bakanı Andres Rebolledo da bulundu. Kredinin, sürdürülebilir enerji programı kapsamında, enerji piyasasında rekabetin artırılması, yenilenebilir enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesi, enerjinin efektif kullanımı ve nihayetinde tüketicinin daha az maliyetle enerji sağlamasına yönelik tedbirler çerçevesinde kullanımı öngörülüyor. Enerji alanında net ithalatçı konumunda bulunan Şili yenilenebilir enerji kaynakları (rüzgar, jeotermal enerji, güneş ve dalga enerjisi, gel-git enerjisi, okyanus akıntıları) açısından dünya çapında bir kapasiteye sahip bir ülke olmakla birlikte, 2013 yılı itibarıyla enerji matrisinin % 3ü yenilenebilir enerji kaynaklarından oluşmuştur. 2014 yılı Mart ayında göreve gelen Devlet Başkanı Bachelet, enerji politikasının temelini geleneksel olmayan yenilenebilir enerji-"non-conventional renewable energy-NCRE" kaynaklarının enerji ihtiyacı karşılansında basat rol oynayacağı anlayışına dayandırmıştır. Hedeflenen, ülkenin gelecek yıllarda enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesi, enerji piyasasının daha rekabetçi bir yapıya kavuşturulması ve daha az maliyetle elektrik enerjisi üretiminin temin edilmesidir. Şili'nin,2025 yılı itibarıyla geleneksel olmayan yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının toplam enerji tüketimindeki payını % 10dan % 20ye çıkarma, 2035 yılı itibarıyla % 60, 2050 yılı itibarıyla % 70 hedefiyle, elektrik enerjisi üretiminin yenilenebilir

enerji kaynaklarıyla temini, hedefleri bulunmaktadır.

Kaynak: Estrategia/Enerji Bakanlığı

VENEZUELA

Venezuela ve Ekvador petrol anlaşmalarını gözden geçirdi (09.02.2017)

Ekvador Dışişleri Bakanı petrol ve göç alanlarıyla ilgili konularda ikili işbirliği gündemini gözden geçirmek ve güçlendirmek için Venezuela'ya gitti. Ekvador Dışişleri Bakanı Guillaume Long, petrol ve göç alanlarıyla ilgili konularda ikili işbirliği gündemini gözden geçirmek ve güçlendirmek için Çarşamba (08.02.2017) günü Venezuela'ya gitti. "Venezuela ile çok zengin bir ikili ilişkimiz var ve Venezüella Dışişleri Bakanlığı'nda bu konuyu değerlendireceğiz" dedi. Petrol sorunuyla ilgili olarak, iki ülkenin Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) içinde çok yakından çalıştıklarını vurguladı. Nitekim son zamanlarda iki ülke, piyasayı istikrara kavuşturmak için 1 Ocak tarihinden itibaren 1,7 milyon varil ham

petrolünü dondurma konusunda anlaşmaya varmak için dünyadaki diğer petrol ülkeleriyle güçlerini birleştirdi.

Kaynak:<http://www.elmundo.com.ve/noticias/actualidad/noticias/venezuela-y-ecuador-revisan-acuerdos-en-materia-pe.aspx>

Venezuela ve Kuveyt enerji gündemini sıkılaştırmayı kabul ediyor (09.02.2017)

Delcy Rodríguez, Twitter hesabıyla, toplantının ikili işbirliğinin güçlendirilmesine karar verdiklerini söyledi. Dışışleri Bakanı Delcy Rodriguez Çarşamba günü yaptığı açıklamada, iki ülkenin menfaati için bir enerji, petrokimya ve su gündemi geliştirmeyi kararlaştırdı. Kuveyt Dışışleri Bakanı Sabah Halid el-Ahmed Al Sabah ile bir anlaşma imzaladı. Twitter hesabıyla Rodríguez, toplantının iki ülke arasındaki işbirliğini güçlendirmek ve her iki ülke arasındaki ilk Ortak Komisyon için bir tarih belirlemeyi kabul ettiğini söyledi. "MNOAL ve Arap ve Güney Amerika ülkeleri arasındaki koordinasyon gibi çok taraflı alanlarda karşılıklı işbirliği alanlarını gözden geçirdik" diye yazdı. Ayrıca, Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) ile Rusya gibi petrol üreten diğer ülkeler arasında 1 Ocak'ta yürürlüğe giren anlaşmanın iyi performansını açıkladı.

Kaynak:<http://www.elmundo.com.ve/noticias/economia/politica/venezuela-y-kuwait-acuerdan-estrechar-agenda-en-ma.aspx>

LATİN AMERİKA

Trump'ın korumacılık riski altındaki Latin Amerika'nın ABD'ye satışları

Amerika Birleşik Devletleri'ne yapılan ihracat Latin Amerika'nın GSYİH'sının % 8'ine katkıda bulunuyor. Donald Trump'ın ithalat tarifelerinin uygulanması yönündeki bildirimleri Latin Amerika ekonomisini tehdit ediyor. 2015 yılında bölge, kuzey komşusuna malzeme ve ürünlerle 400,000 milyar dolar (GSYİH'nın yaklaşık% 8'i) sattı ve ticaret fazlası verdi. Başkan tarafından ilan edilen önlemlerin etkisi, ülkedeki araçlarla ilgili tarifelerin yüklenilmesinden önce Meksika'da olduğu gibi, ABD ile olan ticarete daha yakın ve daha fazla bağımlı olma korkularını arttırdı, aynı zamanda daha uzak ve daha az ihraç eden ekonomileri de ilgilendiriyor. Birleşmiş Devletler; Zaten limon satışı konusunda veto edilen Arjantin davası var. Öte yandan diğer ülkeler, serbest ticaret anlaşmalarını da gündeme getiren yeni ABD yönetiminin neoproteksiyonist patlamalarına daha az maruz kaldıklarını varsayabilir.

ABD Latin Amerika Ülkelerinden ne kadar ithalat gerçekleştiriyor?

MEKSİKA: Elektronik cihazların imalatı ve Makine (% 40) ve araç (% 25). Öte yandan, ABD'ye yaptığı satışların en esnek kısmı hammadde, özellikle petrol (% 9) ve altın (%1). Bununla birlikte, Meksika, son haftalarda önerdiği gibi, Meksika Ticareti İdaresi'nin Meksika imalatçılara % 20 oranında bir tarife uygulamayı seçmesi durumunda, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) böyle bir ödemeyi önleyecektir. Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması (NAFTA) çatlamış olsa dahi, ABD'nin her bir kategoriye bağlı olarak Meksika ürünlerinin ortalamasına uygulayabileceği maksimum tarife % 3,5 olacaktır. Buna ek olarak, büyük ABD şirketlerinin kendi bölgelerindeki büyük yatırımları ve Meksika'nın kuzey komşusunun değer zincirlerine yüksek entegrasyonu açıkça lehte oynamaktadır. ABD korumacı önlemlerin etkisi ile,

en çok etkilenen kuzey eyaletler: Chihuahua, Baja California, Tamaulipas ve Coahuila, hepsi de ABD'ye ürünlerin satışına çok bağımlıdır. Öte yandan, Quintana Roo, Baja California Sur, Colima ve Mexico City, GSYİH'sinin doğrudan doğruya düşmesini ve bununla birlikte, dolaylı olarak tüm ülkenin ekonomik yavaşlamasının etkilerini yaşayacaktır.

Şili: Şili, 2014 yılında 77.400 milyon dolarlık ürün ihraç etti. Bu rakamın % 12.12'si, 9.340 milyonu Amerika Birleşik Devletleri'ne gerçekleşti. ABD, Çin'den sonra Şili ihracatının ikinci en büyük alıcısıdır. Şili ve Birleşik Devletler arasındaki ticari ilişkiler 1 Ocak 2004'ten beri yürürlükte olan Serbest Ticaret Anlaşması (FTA) çatısı altında yönetiliyor. Her ne kadar Trump Şili'yle olan FTA'ya atıfta bulunmuş olmasa da, Amerika Birleşik Devletleri'ni TTP'den çekme sözünü yerine getirince ülke ile ticari ilişkilerin bozulması konusunda somut bir adım atmıştır.

Arjantin: ABD karşısında 13 yıllık Kirchnerizm'den sonra iki ülke arasındaki ticari ilişkiler büyük ölçüde azaldı. Amerika Birleşik Devletleri'ne yapılan ihracat, Arjantin için Meksika kadar önemli değil. Buna rağmen, bazı üreticiler huzursuzlar. Obama'nın yetkilendirdiği Arjantin limon ithalatını Trump engelledi. Arjantin'den ABD'ye yapılan ihracat, ülkedeki GSYİH'nın sadece % 0,6'sı. Buna rağmen, ABD hala önemli bir pazar. Arjantin, Trump için ticari bir tehlike teşkil etmiyor çünkü güney ülkesi ve ihraç ettiğinden fazla ithalat yapıyor: toplam ihracatın % 6'sı ABD'ye, ithalat ise % 14'e ulaşıyor. 2014'te Arjantin 69 milyar dolar ihraç etti, ancak Birleşik Devletler'e yalnızca 4.100 doları gitti. Bu ihracatın yarısı, petrolün daha sonra bu ülkede rafine edilmesi ve Arjantin'de petrol ve gaz açısından büyük potansiyel sahibi olmasına rağmen ciddi enerji arzı sorunları olan bir ülke olması ithalatının % 23'ünü oluşturuyor.

Brezilya: 2014 yılında 3.85 milyar dolar değerinde ham petrol, yaklaşık 2 milyar dolar değerinde havacılık malzemeleri ve 1.5 milyar dolar değerinde metal üretilen ürünler satıldı.

Peru: Trump'ın kararı, Trans-Pasifik Ekonomik İşbirliği Anlaşması'nın (TTP) bir parçası olan Şili ile birlikte diğer Güney Amerika ülkelerini de vurdu. Peru, Çin'den sonraki en büyük ikinci müşteriyle olan karmaşık ilişkileri gözlemleyecek. 2014'te Amerika Birleşik Devletleri'ndeki hesabı 6,3 milyar dolara ulaştı. Peru'nun Birleşik Devletlere yaptığı ihracatın bir kısmı, ham petrol veya rafine edilmiş petrole karşılık gelir.

DEİK/TÜRKİYE-AMERİKA İŞ KONSEYLERİ

Bölge Koordinatörü

Merih KEPEZ ÖRNEK

mkepez@deik.org.tr

İŞ Konseyi Koordinatör Yardımcısı

Murat Can MENTEŐ

mmentes@deik.org.tr

İŞ Konseyi Koordinatör Yardımcısı

Melike HOCAOĞLU

mhocaoglu@deik.org.tr

İŞ Konseyi Koordinatör Yardımcısı

Selin ERGENE

sergene@deik.org.tr

